

Palais Royal. Det kongelige Teater her som andetsteds bør ikke have nogen privilegeret Stilling i den offentlige Mening, uden det selv gør sig værdigt dertil ved at nedlægge et dygtigere Arbejde i sin Gerning end de andre Teatre. Begunstiget, som det paa Forhaand er ved de historiske Traditioner, ved at have sin store prægtige Bygning ganske gratis uden at være nødt til at forrente den eller betale Leje af den, endelig ved de mange Baand, der knytte Folket just til denne Scene, synes det mig ikke, der er Grund til yderligere at begunstige det ved at lægge Hindringer i Vejen for Teatrenes Frihed. Med Hensyn til det kongelige Teaters Fremtidsudsigter ønsker jeg ikke i Øjeblikket at udtale mig. Jeg har været for kort Tid i Rigsdagen, deltaget for kort i dens Forhandlinger, til at turde have dannet mig et bestemt Billede deraf. Jeg vil blot udtale, at de Tanker, der blev udtalte af det ærede Medlem for Ringkøbing Amts 1ste Valgkreds (J. C. Christensen), vare dem, der i højst Grad havde min Sympati.

Meyer: Det er under denne Debat blevet nævnt, hvilken Betydning den dramatiske Kunst i Almindelighed maa siges at have, og jeg tror, man vil kunne enes om, at det i særlig Grad er det reciterende Skuespil, der har den store Betydning for Befolkningen. Naar jeg har taget Ordet i denne Sag for at udtale min Sympati for det Forslag, der er indbragt her af ærede Medlemmer, vil jeg straks fremhæve, at den Mening jo ofte er bleven fremsat af Modstandere af Arbejderpartiet, at den politisk organiserede Arbejderklasse ikke har andet end rent materielle Opgaver. Ja, det blev endog en Gang i Kongens Have ved et af Højres Møder af en Minister udtalt, at Socialismen var Materialismens Evangelium, eller hvorledes det nu var, han udtrykte sig. Denne Tanke, at Arbejderne skulde være ligegyldige for Aandslivets Blomstring, anser jeg for at være ganske fejlagtig, og netop ved Behandlingen af et Forslag som dette vilde det være let at dokumentere, at der i de brede Lag er en overordentlig stor Trang til at se gode Skuespil og til i det hele at have med god Kunst at gøre. Det hænger meget nøje sammen med hele vor sociale og økonomiske Udvikling. Hvor mange Mennesker komme til at bo i en By med store Fabriker og industrielle Etablissementer, hvor der altsaa bliver en ligefrem Arbejderarme, der er det naturligt, at denne, naar den skoles politisk og vinder frem i økonomisk Henseende, ogsaa

faar stærke aandelige Interesser. Vi have her i Landet ikke mindre end 80,000 faglærte Arbejdere, i Kjøbenhavn ca. 40,000, og det er bevist adskillige Gange baade fra socialdemokratisk og anden Side, at disse Arbejderes Kaar ere blevne bedre i Tidernes Løb, at der i Arbejdsløn er vundet i den sidste Menneskealder adskillige Millioner Kr., og det vilde da være højst urimeligt at gaa ud fra, at der ikke ogsaa samtidig skulde gøre sig stærke aandelige Interesser gældende. Man kan utvivlsomt ogsaa spore en Trang hos Arbejderne til at nyde god Kunst, se gode Skuespil, høre god Musik, men desværre — og der maa jeg være enig med den ærede sidste Taler — Adgangen til god folkelig Kunst er saare vanskelig. Den er til Dels spærret, er i alt Fald hemmet i alt for stærk Grad. Man kunde sige, at vi, politisk og aandeligt set, i mange Retninger endnu trasker i den gamle Enevældes Støvler. Det ytrer sig bl. a. ved Teaterloven, som endnu i den Skikkelse, den har, hindrer en Ordning paa Kunstens Omraade, der kunde være til Gavn for den almene Befolkning. Den kongelige Scenes Monopol, som næsten er uindskrænket, hindrer, at den store Befolkning faar Adgang til at se klassiske Stykker opførte, og den gamle Privilegielovordning udelukker en sund Konkurrence. Jeg tror ikke, det er for Folkets Skyld, af Hensyn til de brede Lag, man har indrettet Teatret saaledes, og vil man se, hvorledes Virkningen af denne Tilstand har været, vil man undersøge Træets Frugter, maa man, forekommer det mig, sige, at det kongelige Teater er et Overklasseteater, men ikke et Folketeater. De store Forfatteres Værker ligge for en stor Del hen, og det er fremhævet her, ligesom det er fremhævet fra anden Side af Mænd, der ere vel kendte med Teatrets Forhold, at man end ikke har kunnet komme igennem mere end omtrent Halvdelen af de Stykker, det kongelige Teater havde forbeholdt sig efter Teaterloven af 1889, at man end ikke, til Trods for, at man havde Ret til paa Forhaand at udpege, hvad man vilde spille, har været i Stand til at spille det, man havde forbeholdt sig. Holberg og Oehlenschläger, vore store nationale Forfattere, som hele Befolkningen burde kende og skatte, ere maaske af overordentlig mange Mennesker i vor By kun kendte fra Statuerne uden for Teatret. Selve disse Mestres Værker kendes ikke. Dette anser jeg for at være en stor Fare for vor aandelige Udvikling, thi først og fremmest burde Almenheden